

STORTINGET

Representantforslag 196 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Mona Fagerås, Kari Elisabeth Kaski, Lars Haltbrekken, Ingrid Fiskaa og Audun Lysbakken

Dokument 8:196 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mona Fagerås, Kari Elisabeth Kaski, Lars Haltbrekken, Ingrid Fiskaa og Audun Lysbakken om mer og bedre kollektivtransport

Til Stortinget

Bakgrunn

I dag er det mange byer som sliter med å finansiere viktige kollektivløsninger. Disse kollektivprosjektene er avgjørende for at Norge skal klare å nå landets klimamål. Det er bred enighet om at man ikke bare kan bruke pisk i klimapolitikken, og derfor er bedre kollektivtrafikk et utrolig viktig tiltak for å nå klimamålene. Det er godt kjent at kvaliteten på kollektivtilbudet er det aller viktigste for at folk skal velge å reise kollektivt. Derfor er det viktig å forbedre kollektivtilbudet for å nå klimamålene, men for å få fortgang i den utviklingen må staten bidra mer. Forslagsstillerne mener at staten må øke sin finansiering av store kollektivprosjekter til 80 prosent for å få den kollektivsatsingen man trenger.

I teorien skal staten finansiere 66 prosent av store kollektivprosjekter i dag, men en ser at dette ikke skjer i praksis. 8 prosent av statens bidrag går til reduserte bompenger, noe som betyr at det faktiske statlige bidraget til store kollektivinvesteringer bare er på 58 prosent. I tillegg tar staten ingenting av eventuelle kostnadsøkinger etter avtaleinngåelse. Det er også en del andre kostnader ved kollektivprosjektene staten ikke vil bidra inn på. I forbindelse med Fornebubanen i Oslo er det for eksempel trukket fra 1 mrd. kroner hvor staten ikke bi-

drar i det hele tatt. Slike eksempler finner man også i andre byer.

Det haster å sørge for mer midler til kollektivtransport. Mange kommuner står i en vanskelig økonomisk situasjon, og det haster å gjøre mer for å løse klimakrisen. Derfor er det på tide å sørge for at bevilgningene til store kollektivprosjekter skal gå uavkortet til faktiske kollektivinvesteringer, og at ikke kollektivmidlene blir spist opp av krav om reduserte bompenger. Det vil føre til betydelig mer midler til kommunene og kollektivprosjekter, uten at det vil medføre noen økte kostnader for staten. I tillegg må staten ta en større del av regningen for store kollektivprosjekter for å sikre at Norge når klimamålene landet har satt seg. Forslagsstillerne mener pengene bør omfordeles fra miljøfiendtlige motorveier, noe som vil ytterligere forsterke klimaeffekten av forslaget.

Dette forslaget kan få stor betydning for viktige kollektivprosjekter i dette landet. I Oslo kan det føre til nødvendig finansiering av Fornebubanen og ny T-banetunnel. Fornebubanen er en ny T-banestrekning, som er viktig for å redusere trafikkveksten inn til byene og sørge for gode, miljøvennlige reisealternativ. Ny T-banetunnel i Oslo vil gi flere og hyppigere avganger på hele T-banenettet og nye stasjoner blant annet på Bislett og Grünerløkka. Det er viktig å få på plass for å håndtere framtidig befolkningsvekst og unngå sprengt kapasitet på kollektivtrafikken.

For folk i Bergen betyr dette forslaget at man sikrer finansiering til å bygge bybanen til Åsane. I dag mangler det mye på finansieringssiden, og dette forslaget er viktig for å unngå videre forsinkelser i arbeidet. Byggingen av bybanen i Bergen har vært en braksuksess, og det er viktig at dette tilbudet utvides sånn at flere får muligheten til å reise miljøvennlig.

I Trondheim er det mange viktige kollektivprosjekter på trappene. Aktuelle store kollektivprosjekter kan være utvidelse av Metrobussen i Trondheim med en fjerde linje, bygging av Brundalsforbindelsen og bygging av bytog eller bybane. Dette forslaget kan innebære nødvendig finansiering til disse kollektivprosjektene.

På Nord-Jæren i Rogaland planlegges Europas lengste bussvei. Prosjektet skal knytte Sandnes, Stavanger og Sola sammen med et effektivt kollektivsystem. Der bussveien skal gå, blir det egne felt for bussene, og prosjektet skal føre til at bussene kan kjøre upåvirket av rushtider og kø. Bussveien skal bidra til å redusere bilkjøring og fremme kollektivtransport, sykkel og gange. Dette forslaget er viktig for å realisere dette og andre viktige kollektivprosjekter på Nord-Jæren. Et annet viktig kollektivprosjekt som det haster med å få på plass, er kollektivfelt og sykkelvei fra Jåtta til Ullandhaug, som må stå klart til det nye sykehuset åpner.

Nå skal også Tromsø forhandle fram en byvekstavtale med staten, og flere andre byer er også aktuelle for å innlemmes i ordningen. Derfor er dette forslaget et viktig steg på veien for å få til mer og bedre kollektivtransport.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke det statlige bidraget til 80 prosent i store kollektivprosjekter og omprioritere pengene fra overdimensjonerte motorveiprosjekter. Kommunene skal ikke behøve å redusere bompenger for å få støtte til kollektivtransport.

7. april 2022

Mona Fagerås

Kari Elisabeth Kaski

Lars Haltbrekken

Ingrid Fiskaa

Audun Lysbakken